Oprava volební na jihu.

Oprava volební ve Spojených státech značný učinila pokrok. Prvním státem, jenž opravu zavedl byl stát Massachusetts a sice roku 1889, od kteréžto doby čtyřicet jiných států přijalo opravy zákonů volebních a volby vůbec. Opravy ty z většiny zakládaly se na soustavě australské. Devět států, jež mají podobné zákony nalezá se na jihu a dalších devět, které až dosud oprav nezavedly nalézají se rovněž z většiny směrem jižním. Posledními, jež uznaly opravu volební a plynoucí z ní výhody řádné volby, jsou státy Virginia a Alabama. V tomto státu pak bude výhodnost nové volební soustavy zkoumána poprvé v měsíci srpnu, kdy odbývati se bude jedna z nejdůležitějších voleb, při kterých obyčejně nejvíce jest kontestu.

Zákon státu Alabamy obsahuje nyní veškeré dobré stránky soustavy australské a jak se praví jest úmyslem vynikajících politikářů onoho státu prozkoumati co nejlépe účinnost jeho a přihlížeti k tomu, aby zkouška provedena byla svědomitě. Stane-li se tak skutečně, tož bude asi výsledek vykazovati zajímavá čísla a změny, o jakých dříve nebylo ani řeči. Alabama jest v mnohém ohledu vynikajícím státem jižním a volební oprava jen na prospěch jí bude.

Že oprava volební tak utěšeně na jihu pokračuje uvítáno bude dojista každým dobrým občanem jen s potěšením a každý jen musí se tomu radovati, pakli činí se tam pokusy, aby volební osudí bylo nedotknutelným a správné a spravedlivé volby zajistěny. Také pokusy jen po celé zemi dojdou řádného uznání a schválení. Avšak jaké tu záruky, že opravdu takové a ne jiné budou výsledky? Jakého tam ujištění, že v oněch státech každý občan, jenž oprávněn jest k volbě bude míti na příště lepší příležitost vykonati a provésti právo své volební, že hlas jeho bude správně počítán za této nové soustavy volební, nežli když byla soustava stará, soustava za kteréž mnohý děl se šlendrián?

Stát Tennesse přijal volební opravu roku 1889 a zda liž odbývají se tam volby od té doby spravedlivěji a poctivěji, nežli za doby dřívější? Zda liž voliči, černé pleti získali opravou volební, že směle mohli práva svého volebního použíti a prováděti jej, jako každý jiný občan, zda-liž nebyli odstrkováni, zejména při volbách národních a kongresních? Zdaliž nedělo se jim bezpráví zrovna tak, jako se dělo před tím, nežli nová volební soustava byla přijata a tak zvané opravy zavedeny? Čísla a výsledky voleb ve státu Tennesse od roku 1889 nevykazují zcela žádných podstatných změn, aby přesvědčili koho o jiném. A jakž jest v Arkansasu, Kentucky a Texasu, kteréžto státy přijaly volební opravy v r. 1891 a 93? Jest tam snad nějakého zřejmého důkazu o tom, že černoši, jako občané požívali za nové soustavy pravé volnosti, že bylo jim přáno odevzdati dle vůle své hlasů svých při volebním osudí, a že tyto jejich správně odevzdané hlasy byly i správně sčítány? Veškeré tyto státy dovedly si i za volební opravy udržeti obyčejnou svou většinu demokratickou, kteráž jak každý prozíravý a rozumný člověk na první pohled poznati musí, nemohla by stávati, nebyla by vůbec možnou, kdyby voličům černé pleti, kterýchž většina jest přirozeně republikánskou, bylo dovoleno voliti volně, aneb voliti dle vlastního jich přesvědčení politického.

Pravdou jest, že tito občané byli zrovna tak dobře za té tak zvané volební opravy o práva svá zkracováni v jižních státech, jako bývali druhdy, když ani žádných oprav nebylo. Proto zatím ani v nejbližší budoucnu od takových "oprav" nelze si mnoho slibovati a přec přijetí zákonů o opravě volební, prozrazuje v tendenci své jakési mínění veřejné i dokazuje zároveň, že jih aspoň na nejlepší již cestě k nutným opravám.

Aluminium.

Aluminium čili hliník, jeden z kovů, který člověk poznal takřka nejpozději, bude bezpochyby jednoho dne jedním z nejvíce užívaných. Již po dvakráte, když se objevil poprvé před necelými čtyryceti léty, pak za našich dnů, kdy cena jeho klesla měrou neočekávanou, vzbudil v průmyslovém světě rozčilení a vzbudil naděje, jež neměly valného výsledku.

Kov tento ostatně nadán jest vlastnostmi podivnými, skorem dobrodružnými. Jsa hojný všude, ve značném množství rozšířen v půdě pod různými tvary, zůstal navzdor tomu po dlouhou dobu neznámý a jest dosud v podobě ryzího kovu poměrně vzácný; na světě jest mnohem méně kovového hliníku, než zlata.

Co se týče vlastností fysikálných, má hliník obvyklé známky kovů, tvrdosť, pevnosť atd., k čemuž však se pojí lehkosť tak značná, že by jej bylo lze považovat za dřevo, kdyby se ho někdo uchopil se zavřenýma očima. V ohledu chemickém jest zároveň velmi účinný a velmi netečný. Navzdor své velmi značné slučitelnosti zůstává nedotknutelný a neporušitelný za okolností, kde by každý jiný kov byl porušen.

Francouzský učenec p. Leverrier pojednává o tomto kovu a jeho užívání v zajímavém článku, který uveřejnil pařížský sborník 'Vie contemporaine' a z něhož vyjímáme následující:

Bauxit, jenž se nalezá v haldách v některých horách vápencových, jest doposud jediným nerostem, z něhož lze s prospěchem hliník vyrábět. Jest to hlína, jejíž barva kolísá mezi zarůžovělou bělí a rudohnědou, podle toho, jeli více či méně bohatá kysličníkem železitým. Nerost tento obsahuje více než 60 proc. kysličníku hlinitého. Roztápí se s uhličitanem sodnatým, načež se vodou rozpouští sloučenina aluminia, jež se proměnila v hlinitan sodnatý, z něhož se sráží kysličník hlinitý proudem kyseliny uhličité.

Tato procedura jest dosti nákladná; čistý kysličník hlinitý prodává se po 60 fr. za 100 kilg. kdežto bauxit, jehož je třeba k vyrábění tohoto množství kysličníku hlinitého, nestojí ani 3 fr.

Ložiska bauxitu jsou hojna v jižní Francii; z Provence dováží se do většiny evropských zemí. Avšak výroba kysličníku hlinitého jest dosud takřka monopolem Německa; francouzské hutě aluminiové spracují kysličník hlinitý, jenž dochází z Hamburku a jest vyroben z bauxitu, zaslaného z Marseillu.

Tato dlouhá pouť, kterou bauxit musí vykonati, než dospěje k své poslední proměně, není nikterak odůvodněna. Dlužno doufat, že průmysl francouzský dovede se záhy sprostiti tohoto poplatku, který platí cizině a bude provádět hned na místě úplnou proceduru s nerostem, kterým půda francouzská jest bohatě obdařena.

Z kysličníku hlinitého dobývá se hliník se značným nákladem pomocí elektřiny. Proto mohou aluminiové hutě prospívati toliko na místech, kde se nalezá levná hybná síla. Vyjma hutě v Pittsburgu ve Spojených Státech, kde se ke hnaní strojů užívá páry následkem nízké ceny petroleje jehož se používá jako topiva, jsou veškeré ostatní hutě umístěny poblíže velkých vodopádů.

Nejdůležitější huť evropská jest v Neuhausen při vodopádu rýnském, jenž jí dodává 4000 koňských sil ke hnaní strojů. Obě hutě, jež se nalezají ve Francii, ve Froges v dep. Isère a v Saint Michel v Savojsku, jsou menší, ale dějí se již přípravy k jich rozšíření a vodopády, jež je zásobují hybnou silou, mohou jim dodat právě tolik síly jako huť v Neuhausen.

Co se týče užívání tohoto kovu, vyrábějí z něho v Německu násady na péra a na tužky, pak tepaná nebo tlačená pouzdra různého druhu. Rovněž tlačením zhotovují se z aluminia klíče, jež jsou velmi pěkné a příjemné pro svou lehkosť, poněvadž netíží kapsu. Ale pro člověka nervosního nejsou, zámek musí být velmi pečlivě namazán, neboť takový klíč se při prudším poněkud otevření snadno zlomí.

Nejlépe hodí se aluminium svými přirozenými vlastnostmi k výrobě předmětů, jež lze tvořiti tepáním tenkých plechů, jako pánve ke smažení, misky na jídlo, krabice na konservy a nádobí všeho druhu. Mohlo by velmi dobře nahradit železný a měděný plech. Mimo svoji lehkosť měl by tento kov ještě výhodu, že není škodlivý zdraví a že není třeba jej cínovat. Je zjištěno, že většina tekutých potravin vůbec naň neúčinkuje aneb jen měrou nepatrnou. Ostatně i kdyby byl v některé potravině rozpuštěn, nepůsobil by jedovatě. Značná cena tohoto kovu jest jedinou překážkou jeho užívání. Avšak užívá se již k výrobě kuchyňského náčiní niklu, jenž jest skorem rovněž tak drahý a nemá výhodu lehkosti hliníku.

Jest ovšem okolnost, kde by tato výhoda zasluhovala snad ocenění, to jest při výzbroji vojska. Z aluminia bylo by lze vyrábět nejen misky na jídlo, nýbrž i koflíky, přilby, pochvy šavlí, rukojetě zbraní atd. Tím by se břemeno vojákovo snad o několik kilogramů ulehčilo; on by to ovšem valně nepozoroval, poněvadž by mu na místě toho přidali zas patron.

I zde jest to značný náklad, jenž zrazuje s této novoty, avšak kdyby se v některé zemi nalezl ministr války opatřený dostatečnými prostředky, aby se k tomu mohl odhodlat (a v Německu, jak známo, dějí se již pokusy v tom směru) bezpochyby všichni ostatní následovali by jeho příkladu.

Mohlo by se též užíti aluminia k ražení drobné mince, dávno již doporučují se k tomu slitiny niklu, jichž se také v některých zemích užívá (v nejnovější době též v Rakousku). Ve Francii jest hlavní námitkou proti mincím niklovým okolnosť že by se mátly se stříbrem, jehož mají barvu.

Při aluminiu této závady není, neboť následkem lehkosti jeho není třeba ani pohlednout naň, abyste je rozeznali od jiných kovů. Vezmeteli aluminový peníz do ruky, budete jej tak málo považovat za stříbrný, jako postříbřenou lupenku. Ovšem se vytýká právě tato lehkosť, mnohým se zdá, že všechny peníze musí býti těžké. Ale obecenstvo snad by se brzo spřátelilo s užíváním lehkých peněz. Jediná vada, kterou by bylo lze zjistiti toliko zkušeností, byla by že by se takovéto peníze následkem měkkosti kovu snad příliš brzy otřely.

Severovy prášky proti bolestem hlavy pomohou vždy. Mějte je po ruce.

Kdo chce míti léky nejlepší, ať koupí léky Severovy. Chraňte se léků padělaných!

BUGGY $45.00 Kožený, čtvrťový svršek, zaručený na 2 roky. Vyrovná ji se jiným, které stojí $75. Po mnoho roků uspokojovaly každého, jak tisícové dosvědčí. My jsme jediní vyrabitelé, kteří zasýláme zboží vám k prohlédnutí, tak že může být vráceno, pakli jej neshledáte takovým, za jaké je prodáváme a my zaplatíme všecky útraty. Cenník zašlem s radostí na každou adresu zdarma. 3c—6m

PIONEER MFG. CO., Columbus, Ohio, U. S. A.

PREMIE PRO ROK 1894.

Nabízíme letos našim odběratelům premie cennější a u větším výběru než kdy dříve a sice jak premie zdarma, tak i různé premie za doplatky. Každý předplatitel, nový i starý, který se předplatí na rok, buď na týdní neb dvojtýdní Pokrok Západu, bude oprávněn ku jedné z následujících premií.

PREMIE ZDARMA.

KNIHY:

Kalendář "Koleda" na rok 1894, nejobsáhlejší z českých kalendářů. Obsahuje hojně povídek a jiné zajímavé látky čtení a četné skvostných vyobrazení. Cena 25 centů. Co premie předplatitelům zdarma.

Nová Vlasť, kalendář na rok 1894. Má celkem povídek a humoresek s četné jiných článků zábavných i poučných, s mnohými vyobrazeními. Titulní obraz je William H. Seward.

Románů nabízíme všem nynějším předplatitelům co premii zdarma výběr následující:

Besedy slovanské. D. I obsahující ruskou historickou kozáckou povídku Taras Bulba, cena 30 centů. Díl II. obsahuje historickou povídku z r. 1813 [illegible] od Marlinského a povídku Němcovou [illegible] od téhož spisovatele. Cena dílu druhého 30c. Oba díly, vázané v úhledných obálkách dohromady za jednu premii dáváme předplatitelům zdarma.

Po půlnoci. Velepoutavý román ve třech dílech, od Vác. Vlčka, 470 velkých stran, cena 75c.

Dědictví Azteků, román ze života na dalekém západě americkém, ve 3 dílech. Sepsal F. Duplessis. 378 velkých stran; cena 75c.

Poslední Táborita, historický a vlastenecký román od Karla Herloše. Dva díly, 800 stran, cena $1.00.

Valdštýn. Historicko romantický obraz od Karla Herloše, 320 stran. Cena 60 ctů.

Elba a Waterloo, historický román od F. Stolle. Cena 60c.

Nebezpečné tajemství, román z anglického od Chas. Reade; cena 40c. **Tajemství zločinu na Porter Square,** román z anglického, cena 40c. Oba tyto romány za jednu premii.

Jiné spisy:

Památky Českých Emigrantů. Vypsání osudů prvních přistěhovalců z Čech do Ameriky. Původní spis p. Tomáše Čapka s 9 původními vyobrazeními. Vázaný 75c.

Školní zákony v Nebrasce, jak revidovány s opraveny r. 1886. S dodatkem oprav přijatých zákonodárstvem r. 1889 a '91. Potřebná knížka pro každého občana v Nebrasce. Sešitá cena 50 ctů.

Rukopisy kralodvorský a zelenohorský, se snímkem několika listů prvějšího a poutavou přednáškou o nich od p. J. A. Oliveriusa. Cena 25c. **Lešetínský kovář,** báseň Svatopluka Čecha, v původním v Rakousku zkonfiskovaném vydání. Čítá 88 stran. Cena 25 ctů., do Čech zasíláme ji se zaručením správného dojití za 30c. Oba tyto spisy za jednu premii.

LIBUŠE.

Výborné knihy vydávající nákladem Libuše poskytujeme těm, kdož na celý rok 1893 předplatí zdarma. Též prodáváme je a sice odběratelům po 50 centech, neodběratelům po 75 centech. Mimo na skladě následující ročníky:

Ročník 1. — *Dvě matky*, román od M. Š. Švarcové. — *Vynikající ženy mimo kruh rodinný*, od Lud. Šimáčkové. — *Bolena, její starosti a radosti*, od Bed. Bronnerové. — *Johana z Rožmitála*, manželka Jiříka z Poděbrad, od Lužické. — Celkem šest svazků o 1299 stranách.

Ročník 4. *Ten pravý*, román od M. Žofie Švarcové; 4 díly. — *Zápisník lékaře*, román od Emilie Flygaré Karlénové, 2 díly. Celkem 6 svazků obsahujících 1044 stran.

Ročník 7. — *Vlast osvícený*, román od Václ. Vlčka, třetí vydání; 6 knih o 984 stranách.

Ročník 9. *O statek korunní*, román od J. J. Stankovského; 2 díly. — *Anežka Přemyslovna*, historický román od Žofie Podlipské, 2 díly. — *Slavný den*, historický obraz od Aloise Jiráska. — *Povídky z malého města*, od V. Lužické. Celkem 6 svazků, obsahujících 1020 stran.

Ročník 10. *Trůfli Roota*, román z anglického od Wil. Makepeace Thackeraye. Přel. V. E. Mourek; 6 svazků, obsahujících 1004 stran.

Ročník 11. *Jaroslav Šternberk*, hist. román od Žofie Podlipské; 4 díly. — *Výš a výše*, román od V. Lužické. 2 svazky; celkem 6 svaz., 1010 str.

Ročník 17. — *Dvě povídky*, od Fr. Herites. — *Zemanka*, od Al. Jiráska. — *Z opuštěných míst*, cukrovarské obrázky od M. A. Šimáčka. — *Vybrané polské povídky a novelly*, v autorisovaném překladě Arnošta Schwaba Polabského. — *Z naší národní společnosti*, drobné črty od Terezy Novákové. — *Salomena*, román od V. Lužické. Celkem 6 knih, o 1148 stranách.

Ročník 21. — *Štěstí*, román, napsal M. A. Šimáček. — *Kresby a črty*, napsala Tereza Nováková. — *Pozemský prách*, novela od Sofie Podlipské. — *Mezi vyhnanci*, hist. povídka od Josefa Brauna. — *Kniha novel*, napsal J. M. Hovorka. — Celkem sedm svazků o 1124 stránách.

Premie pro nové předplatitele pouze:

Věčný žid, velký román věhlasného romanopisce Eugena Sue, 1216 stran, cena $1.50.

Za Čest otcovu, velký román slavného romanopisce Montepina, čítá 1152 stran. Cena $1.00.

Květy Americké, ročník II., obsahuje na 420 stranách jeden delší román, 30 povídek a črt, 60 básní, 8 článků poučných, 17 životopisů čelných krajanů amerických s jejich podobiznami, 26 menších článků a 46 jiných vyobrazení. Cena $1.

Květy Americké, ročník III., obsahuje na 4 stranách jeden delší román s 31 vyobrazením 12 povídek, humoresek a črt, 53 básní, 10 článků a úvah obsahu různého, literární školu, kratší rozmrrné článečky i básně, 20 podobizen čelných krajanů v Americe a 24 většinou původních vyobrazení jiných. Cena $1.00.

PREMIE ZA DOPLATEK.

Kdo nepřál by si žádnou z výše uvedených premií zdarma, má na výběr jednu kterou následujících premií za doplatek:

Palackého dějiny národa českého v Čechách a na Moravě. Spis tento patří do knihovny každého Čecha, neboť znáti dějiny rodu svého, jest povinností každého. Čtyry díly velkého formátu 1386 stran. Co premii nabízíme je našim čtenářům za velmi sníženou cenu, totiž všechny díly nevázané za doplatek $2.00. Vázané za $2.50.

Světozor. — Celý ročník Světozora (Ročník 21., 22. neb 23.) jehož krámská cena obnáší pět dolarů a který čítá 832 stran velkých jako strana Pokroku, s nesčíslnými skvostnými vyobrazeními a velkou řadou zábavných a poučných prací od nejlepších spisovatelů českých, dáme za premii za doplatek pouhých $2.00. Máme jen obmezený počet ročníků a tuto řídkou příležitost, trváme, použijí všichni milovníci naší krásné literatury, jelikož mohou obé, ročník Světozora i Pokrok Západu s přílohou obdržeti za pouhou cenu Světozora samého.

Tajnosti pařížské, od Eugene Sue, spisovatele "Věčného žida", "Salamandra", "Děti lásky", "Prorokování osudu" a jiných světoznámých děl. Jsou to 4 díly ve dvou svazcích v dobré vazbě a celé to veliké dílo vázané se prodává po $2.00 i se zásilkou. Vazba sama stojí za dolar neb výše. Co premii za dodatek 75c.

The American Republic.—Pamětní Kolumbický spis a Atlas Spoj. Států v jedné knize. Obsahuje stručně veškeré důležité události ve Spoj. Státech, od odkrytí Ameriky až po nejnovější dobu, s mapami ku každé periodě. Prohlášení neodvislosti, snímek původního rukopisu Tomáše Jeffersona, s podpisy všech členů Nár konventu. Ústavu Spoj. Států a vysvětlení našeho zřízení. Podobizny všech presidentů a lhůty jejich úřadování. Jména všech politických stran, jež kdy zde byly, počet hlasů, jež se kdy při volbách odevzdaly a jména všech kandidátů presidentských, s počtem hlasů, jež obdrželi. Mapu Spojených Států i mapy všech jednotlivých států v důkladném a velice úhledném provedení, s popisem ku každé mapě. Skvostná vyobrazení všech hlavních budov výstavy Kolumbické, s popisy týchž. Pohled na výstaviště.—Tento skvostný památný spis, který bude trvalou upomínkou na světovou výstavu chicagskou a zároveň atlas o 100 velkých stranách v úhledné a trvanlivé vazbě, s plátěným hřbetem, prodává se za $1.75.—Naši předplatitelé obdrží jej za doplatek 75c. Týž spis se seznamem všech pošt ve Spoj. Státech a počtem obyvatelů i v těch nejmenších místečkách dle censu z r. 1890, kterýž seznam zaujímá 106 stran a tudíž celý spis o 206 stranách, v důkladné plátěné vazbě, prodává se za $2.50. Naši předplatitelé obdrží jej za doplatek $1.00.

Album světové výstavy, čtyry sešity, obsahující 220 vyobrazení hlavních pamětihodností z Chicagské výstavy co premii za doplatek pouhých 20c.

JINE PREMIE.

OBRAZY:

Pro ty z našich předplatitelů, kteří si přejí okrasu pro dům, máme hojný běr obrazů, vesměs snímky nejvýtečnějších mistrů, a sice:

Kolumbus na královském dvoře španělském, snímek znamenitého díla nejvýtečnějšího českého malíře Václava Brožíka, kterýž obraz zakoupen byl nákladem $65,000 a chová se v Metropolitním Museu umění v New Yorku. Dále: **Kolumbovo vystoupení na americkou pevninu,** dle proslaveného díla Vanderlynova, nalezajícího se v kapitolu ve Washingtonu. Cena obou těchto skvostných obrazů $1.00, co jedna premie celoroč. předplatitelům zdarma.

Napoleon na bojišti u Friedlandu, snímek znamenité malby věhlasného malíře Meissoniera, velkosti 21x28 palcích, v barvotisku. Cena 50c.

Návrat Napoleona z Moskvy. Překrásný barvotiskový obraz, představující u prostřed Napoleona v čele řady důstojníků; v pozadí řady vojska a za ním září hořící Moskva. Nejznamenitější to dílo znamenitého malíře Meissoniera. Velikosť 21×28 palcích, cena 50c.

Bojarská svatba, snímek rozkošného obrazu věhlasného umělce ruského Makovského, 21x28 pal., v barvotisku. Cena 50c.

Jan Amos Komenský, podobizna věhlasného našeho zakladatele moderního školství.—Cena 50 ctů.

Ladimír Klácel, věrná podobizna tohoto věhlasného amerického svobodáře. Cena 50 ctů.

Kristus před Pilátem a Kristus na Kalvarii, snímky obrazů znamenitého díla věhlasného malíře Munkacsyho, oba ve světlotisku, velkosti 21x28, oba dohromady za 50 centů.

Kteroukoliv z těchto předcházejících premií obrazových obdrží každý předplatitel zdarma.

Za doplatek 40c. nabízíme:

Snímek znamenitého díla českého umělce Vac Brožíka **"Hus před koncilem kostnickým"** cena $1.00.

Za doplatek 50c. nabízíme.

Hus a Žižka, krásné dva litografov ne obrazy, představující české velikány, Husa a Žižku, hodící se pro spolkové a veřejné místnosti, jakož i pro rodiny. Cena $1.00.